

РЕШЕНИЕ

№ 19

гр. В., 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – В., II-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: С. Ж. С.

Членове: Г. П. Й.
Н. Д. Н.

при участието на секретаря В. В. У.
като разгледа докладваното от Г. П. Й. Въззивно гражданско дело № 20231300500400 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 от ГПК.

Делото е образувано по въззивна жалба на „Ф. Б. ЕООД, ЕИК . със седалище и адрес на управление: гр. С. против Решение № 676/25.10.2023 г., постановено по гр.д. №594/2023г. по описа на РС-В.

С обжалваното решение е прогласен за недействителен Договор №1096412 за предоставяне на потребителски кредит, сключен между ищцата С. Р. Г., ЕГН *****, в качеството ѝ на кредитополучател и ответника „Ф. Б.“ ЕООД, ЕИК ., в качеството му на кредитодател ,на основание чл.26, ал.1, предложение първо от ЗЗД, във вр. чл. 22 от ЗПК, във вр. с чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК.

Ответникът "Ф. Б." ЕООД, ЕИК: . е осъден да заплати, на основание чл. 55, ал. 1 предл.1 от ЗЗД на ищцата С. Р. Г. сумата в размер на 1811.48 лв. ,

представляваща дадена без основание сума по Договор № 1096412 за предоставяне на потребителски кредит от 08.12.2021 г, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от подаване на исковата молба в съда - 29.03.2022 г. до окончателното изплащане.

С обжалваното решение ответникът е осъден да заплати на адв. А. З. Д. - процесуален представител на ищцата, на основание чл.38, ал.2 ЗА, сумата от 2308.34 лв. с ДДС, адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна правна защита на ищцата.

Твърди се във въззивната жалба, че обжалваното решение е неправилно поради нарушение на процесуалния и материалния закон, както и необосновано.

Излага се, че ВРС правилно приел, че между ищеца и ответното дружество е сключен Договор за потребителски кредит, но формирал погрешни изводите за нищожност на договора, като излага съображения в тази насока, като твърди, че:

1. Не са нарушени изискванията за яснота, установени в ЗПК. Посоченото в договора за потребителски кредит ГПР съответства на императивната норма на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК във вр. с пар. 1 от ДР на ЗПК, общите разходи по кредита включвали известните на кредитодателя суми по допълнителни услуги, чието сключване е задължително условие за отпускане на кредита. Информацията за всички компоненти, на база които законът изисква да се изчисли ГПР, се съдържали в чл. 1-3 на договора за кредит.

2. Съгласно пар. 1 от ДР на ЗПК, дружеството-кредитодател не е било длъжно и не е имал право да включи сумата, уговорена между потребителя/ищцата/ и трето лице в договора за предоставяне на поръчителство, в ГПР по кредита. Сумата по този договор не е била известна на кредитодателя, преди кредитоискателят да избере начин на обезпечаване на отпуснатия кредит. Излага, че сключването на договор за предоставяне на поръчителство с „Ф. Б.“ (М.) не е било задължително условие при отпускане на кредита. Потребителят е можел да обезпечи отпуснатия кредит по различни начини, включително с поръчителство от избрани от него физически лица.

Жалбоподателят посочва, че включването на клаузата за обезпечение

чрез Ф. Б. (М.) в чл. 5 от Договора за кредит е следствие от направения от ищеца избор в рамките на преддоговорните отношения между страните. Дружеството-кредитодател не е знаело възнаграждението, дължимо от ищеца към поръчителя (освен при избран поръчител Фератум Банк), поради което било обективно невъзможно да включи тази сума в ГПР. Не отрича, че Ф. Б. (М. е негов търговски партньор.

Твърди, че от съдебно-счетоводна експертиза се установявало, че няма доказателства за неправилно изчисление на ГПР в договора за кредит.

Поддържа, че клаузата за обезпечение на отпуснатите кредитни средства, по смисъла на ЗЗП, не била неравноправна, не била договорена в нарушение на добрите нрави или заобикаляне на закона. В тази насока излага, че ищцата доброволно поела задължението за обезпечаване на кредита. Ищцата е получила информация за условията на договора и задължението □ да обезпечи отпуснатия кредит на етап кандидатстване чрез електронната заявка и се включва в договора за кредит, с чието съдържание изрично се е съгласила.

Моли съда да отмени обжалваното решение и вместо това да постанови друго, с което да отхвърли предявените искове. Претендира разноски за двете инстанции. Не представя нови доказателства и не прави доказателствени искания.

В законния двуседмичен срок по чл.263 ГПК ответната по жалбата страна -С. Р. Г., чрез адв. А. Д., е подала писмен отговор, с който моли да бъде оставена без уважение въззивната жалба и бъде потвърдено първоинстанционното решение. По същество навежда доводи за неоснователност на наведените в жалбата твърдения, неподкрепени от събраните по делото писмени доказателства. Моли съда да потвърди първоинстанционното решение. Прави възражение за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждението от жалбоподателя. Отправя искане за присъждане адвокатско възнаграждение по чл.38 от ЗА на адв. А.Д. в минимален размер. Не представя доказателства и не прави доказателствени искания.

Пред настоящата инстанция от страните не са представени доказателства и не са правени доказателствени искания.

Видинският окръжен съд, след като взе предвид събраните по делото доказателства и доводите на страните, прие за установено от фактическа страна следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с искова молба от С. Р. Г., ЕГН ***** срещу „Ф. Б. ЕООД, ЕИК ., с която са предявени обективно съединени искове с правно основание чл.26 ал.1, предл.1 от ЗЗД във вр.чл.22 ЗПК и чл.55 ал.1, предл.1 от ЗЗД с искане да бъде прогласен за недействителен Договор №1096412 за предоставяне на потребителски кредит, сключен между ищцата С. Р. Г., ЕГН *****, в качеството ѝ на кредитополучател и ответника „Ф. Б.“ ЕООД, ЕИК . в качеството му на кредитодател на основание чл. 22 от ЗПК, във вр. с чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, във вр. с чл.26, ал.1, предл. първо от ЗЗД, както и да бъде осъден ответникът „Ф. Б. ЕООД, ЕИК ..да ѝ заплати, на основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД, сумата от 1811.75 лв., дадена без основание по Договор № 1096412 за предоставяне на потребителски кредит от 08.12.2021 г, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от подаване на исковата молба в съда - 29.03.2022 г. до окончателното изплащане.

По отношение на иска с правно основание чл.26 ал.1, предл.1 от ЗЗД вр.чл.22 ЗПК ищцата твърди, че на 08.12.2021 г. е сключила с "Ф. Б." ЕООД договор № 1096412 за предоставяне на потребителски кредит в размер на 4950 лв. Договора бил сключен в съответствие със Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Съгласно чл. 3 от договора е трябвало да върне общо сумата от 6682, 50 лв., която представлява сбор от главница в размер на 4950 лв. и лихва в размер на 1732, 50 лв. В чл. 2 от договора, било уговорено, че плащанията по договора трябва да бъдат извършвани на 18 вноски съгласно погасителния план – първа вноска на 07.01.2022 г. и последна на 01.06.2023 г. Твърди, че по силата на договора за кредит ГЛП възлизал на 35%, а ГПР – 0 %.

Твърди, че съгласно чл.5 от договора кредитът се обезпечавал с поръчителство предоставено от „Ф. Б.“ в полза на ответното дружество. Поддържа, че изложеното в чл.5 от договора било обективно невярно. След направена справка в сайта на ответното дружество установила, че няма как да бъде попълнен и подаден формуляр за отпускане на потребителски кредит

без да бъде дадено съгласие кредита да бъде обезпечен с поръчителство от дружество Гарант. Не може да бъде сключен договор за кредит с ответното дружество, без кредитополучателят да се съгласи по договора да има Гарант, независимо от вписаното в общите условия или договорите. От профила си в сайта на ответника узнала, че таксата за банкова гаранция към фирмата партньор – „Ф. Б. била в размер на 4 950.50 лева, а общият размер на нейното задължение възлизал на 11 583 лв., като до сега била превела на ответника сумата от около 5400 лева.

След запитване към ответното дружество се установява, че все още дължала 4821, 52 лв., което означавало, че е изплатила 6 761,48 лв. при главница 4950 лв. Разликата между общата дължима сума (11 583 лева) и отпуснатия кредит (4950 лева) формира разлика от 6633 лева, т.е. разликата над два пъти, което било над 200 %.

Твърди, че действително приложеният в кредитното правоотношение ГПР е различен от вписания в договора такъв от 0 %, с което ищцата в качеството на потребител е била въведена в заблуждение, което обуславяло неравноправност на уговорката за ГПР и следователно – нищожност на последната, което от своя страна води до нищожност на цялата кредитна сделка поради липсата на задължителен реквизит от съдържанието на договора за кредит по силата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Сочи, че уговореното възнаграждение за дружеството поръчител в размер на 4 950.50 лева е разход по кредита, който е следвало да бъде включен в ГПР по арг. от § 1, т. 1 ДР на ЗПК и съставлява нарушение на чл. 19, ал. 1 и ал. 2 ЗПК. Поддържа, че прилагането на различен размер на ГПР от посочения в договора за кредит представлява „заблуждаваща търговска практика“ по смисъла на ЗЗП, тъй като не е било разяснено по ясен и разбираем начин какъв е размерът на всички разходи, тази информация не произтича по прозрачен за нея начин от условията на договора, съответно - тя не е могла да разбере икономическите последици от сделката и да вземе информирано решение дали да сключи договора, с което правата на потребител били нарушени. С оглед изложеното счита договора за кредит за нищожен -недействителен на основание чл. 22 във вр. с чл.11 ал.1, т.10 от ЗПК - не е посочен ГПР; не е посочено кои точно разходи формират ГПР; възнаграждението за гарант/поръчител не е включено като разход в ГПР и потребителят няма възможност да откаже предоставянето на подобна гаранция, защото

последното е задължително условие за получаване на кредита.

По отношение на иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД посочва, че е акцесорен по отношение на главния иск с правно основание чл. 22 от ЗПК във вр. с чл. 11, ал.1, т. 10 от ЗПК във връзка с чл. 26, ал.1, предл. първо от ЗЗД.

Сочи, че съгласно чл.23 от ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Твърди, че чистата стойност на кредита възлиза на 4950 лв. (главницата), а до предявяване на иска тя заплатила сумата от 6761,48 лв. Соци, че при условие, че процесният договор за потребителски кредит е недействителен, то тя е надплатила 1 811,75 лв. ($6\,761,48 - 4\,950 = 1\,811,75$ лв.). В случая ответното дружество е получило недължимо сумата от 1811, 75лв., доколкото тази сума се явява дадена без правно основание по недействителен договор за кредит и съгласно чл. 55, ал.1, предл. първо ЗЗД дължи връщането □, като получена без основание.

В срока по чл.131 от ГПК ответното дружество „Ф. Б. ЕООД е депозирало отговор на исковата молба, с който е оспорило предявените искове като неоснователни. Признава сключения между страните договор. Твърди, че в чл.4 от договора е посочен ГПР в размер на 49,66%. Излага, че Ф. Б. е трето лице спрямо възникналото облигационно правоотношение и договореното между него и ищцата възнаграждение не представлявало общ разход по кредита, поради което не следвало да се включи в ГПР. В тази връзка се позовава на чл.19, ал., от ЗПК във вр. с пар.1 от ДР на ЗПК. Посочва още, че договора за поръчителство не било задължително условие за сключването на договора за кредит. Ищцата е могла да избере начина на обезпечение на кредита - чрез посочване на избрано от нея физическо лице или да сключи договор за предоставяне на поръчителство, включително с предложено от нея юридическо лице, съгласно ОУ. Избраната възможност за обезпечаване задължението по кредита била уговорена в чл.5 от договора и се генерирала автоматично от избора на потребителя и била индивидуално уговорена от него, поради което ищцата не била въведена в заблуждение, относно условията за сключване на договора. Твърди, че представеният с ИМ договор не бил сключеният между страните договор.Сключеният между

страните договор бил изпратен на и-мейл на ищцата и в същият е посочен ГПР-49.66%.

По делото между страните, пред настоящата инстанция, не е спорно, че на 08.12.2021 г. сключили по електронен път чрез "код за потвърждение", който е електронен подпис, приложения по делото Договор № 1096412 за предоставяне на потребителски кредит по силата на който ответникът "Ф. Б."-кредитодател предоставил на ищцата С. Р. Г. - кредитополучател потребителски кредит в размер на сумата от 4950 лв., при следните договорни условия: лихвен процент от 35.00%, като дължимата лихва за целия период е в размер на 1732.50 лв. или общо дължимата сума по кредита е в размер на 6682.50 лв.; ГПР в размер на 49.66%, посочен в екземпляра на договора на ответника, като в приложеният от ищцата екземпляр на договора ГПР е 0%; договорен е срок от 18 месеца; кредитната сума по договора е платима от ищцата съгласно приложения към договора погасителен план на 18 вноски, с първа падежна вноска на 07.01.2022 г. и последна падежна вноска на 01.06.2023 г.

Видно от чл. 5 на договора, страните са се договорили, че кредитът се обезпечава с поръчителство, предоставено от "Ф. В." в полза на кредитора, с одобряването от дружеството/кредитора/ на предоставеното в негова полза обезпечение, уговорката свързана с обезпечението не може да се отмени нито от кредитополучателя, нито от лицето, предоставило обезпечението.

В чл. 2 "Дефиниции" от представените по делото Общи условия, приложими към договора за кредит, е дадено определение на понятието "Гарант", съгласно което: гарант е одобрено от Дружеството/кредитора/ юридическо или физическо лице, което въз основа на договор за поръчителство се задължава в полза на дружеството да гарантира изпълнението на задълженията на кредитополучателя на дружеството по конкретен договор за потребителски кредит. Информация за гарантите, които принципно биха отговорили на условията на дружеството за одобрение е достъпна на интернет страницата на дружеството.

Представен е и договор за гаранция /поръчителство/ от 09.12.2021 г., сключен между „Фератум Банк“, р.л.с.-Гарант със седалище и адрес на управление в М. и С. Р. Г.-клиент, по силата на който гарантът предоставя гаранция на кредитора -"Ф. Б."ЕООД, като се задължава солидарно с клиента

да отговаря спрямо кредитора за изпълнение на всички задължения, произтичащи от Договор за потребителски №1096412/08.12.2021г. сключен между клиента С. Г. и кредитора „Ф. Б.“ЕООД в размер до 6000лв. С този договор е уговорена такса за предоставяне на гаранция/поръчителство/: сумата в общ размер на 4900.50лв., дължима от клиента за предоставената гаранция. Таксата е платима по банков път по посочената в Пощенска банка сметка, на 18 бр. месечни вноски, в размери, условия и на падежите, уговорени в погасителен план с дата на първо плащане 07.01.2022г. и краен срок -01.06.2023г.

Размерът на задължението на ищцата/потребителя/ по този договора за поръчителство не е включен в ГПР по процесния договор за кредит.

По делото не е спорно, а и видно от приложените по делото и неоспорени електронни справки от потребителският профил на ищцата в сайта на въззивното дружество и издадени от същото се установява, че въззивното дружество – кредитор е изчислило общата сума по договора за кредит, дължима от ищцата на стойност от 11583 лв., в която стойност е включило и такса за банкова гаранция към фирма партньор от 4900.50лева, като оставащата сума за плащане към 28.03.2023г. е в размер на 4821.52 лв.

При тези данни, се установява, че общата платена сума от ищцата е в размер на 6761.50 лв., а крайното общо задължение посочено от ответника от 11 583 лв. е с 234 % по-голямо от отпуснатия кредит в размер на 4950 лв.

По делото е прието заключението на назначената съдебно-техническа експертиза, която съдът кредитира, като компетентно изготвена и обоснована, от която се установява, че: При кандидатстване за кредит на кредитоискателя се предоставят две възможности за обезпечаване на кредита: да избере личен гарант – физическо лице или да избере да кандидатства за кредит, обезпечен с предоставения от кредитора гарант „Ф. Б.“. Ищцата е кандидатствала за процесния кредит през интернет страницата на ответното дружество, като от интернет страницата е попълнила и подала електронния формуляр и исканите от нея параметри на кредита, включително и предпочитаното обезпечение. От предоставените ☐ две опции за гарант, дали да посочи личен гарант-физическо лице или да се възползва от услугата – гаранция, предоставяна от Ф. Б. ищцата избрала за гарант Ф. Б. След подаване на искането за кредит ответното дружество следвало да извърши преглед и вземе решение за одобрение на искането. Ответникът е изпратил на ищцата на посочения и-

мейл преддоговорната информация под формата на Стандартен европейски формуляр, заедно с проект на документи за сключване на договор за кредит, генерирани въз основа на посоченото от потребителя в електронния формуляр. На 08.12.2021г. в 10:56ч с WEB КОД, в профила си в сайта на ответното дружество, ищцата е потвърдила съгласието си с предоставената □ информация.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Видинският окръжен съд намира следното от правна страна:

Съгласно чл. 269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта му в обжалваната част, а по всички останали въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

Въззивният съд не може да се произнася по основания за неправилност на въззивното решение, извън посочените във въззивната жалба, освен в случаите, когато прилага материалния закон, определяйки сам точната правната квалификация на предявените искове и на насрещните права и възраженията на страните. Вън от това той проверява само посочените в жалбата правни изводи, законосъобразността на посочените в жалбата процесуални действия и обосноваването на посочените в жалбата фактически констатации на първоинстанционния съд. В този смисъл е и установената задължителна съдебна практика, обективирана в решения на Върховния касационен съд, постановени по реда на чл. 290 ГПК: решение № 57 от 12.03.2012 г. по гр. д. 212/2011 г. IV г. о.; решение № 230 от 10.11.2011 г. по гр. д. № 307/2011 г. II г. о., решение № 385 от 18.04.2012 г. по гр. д. № 1538/2010 г.

Съгласно задължителните указания и разясненията относно правомощията на въззивната инстанция предвид разпоредбата на чл. 269 от ГПК, дадени с т. 1 и мотивите към нея от тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. на ОСГТК, въззивният съд се произнася служебно само по въпросите относно валидността и процесуалната допустимост на първоинстанционното решение, а при проверката относно правилността на същото - само за приложението на императивни материално правни норми и когато следи служебно за интереса на някоя от страните по делото или за интереса на родените от брака ненавършили пълнолетие деца при произнасяне на мерките относно упражняването на родителските права,

личните отношения, издръжката на децата и ползването на семейното жилище; като по останалите въпроси въззивният съд е ограничен от релевираните във въззивната жалба основания и в рамките на заявеното с нея искане за произнасяне от въззивния съд.

Обжалваното решение, предмет на настоящата проверка, е валидно и допустимо – постановено е от компетентен съд, съобразно правилата на родовата и местната подсъдност, от надлежен състав и в рамките на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма и е подписано. Депозираната срещу него въззивна жалба е подадена в преклузивния срок, от надлежна страна и при наличие на правен интерес, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество, въззивната жалба се явява неоснователна, поради следните съображения:

По иска за прогласяване недействителността на сключения между страните Договор №1096412 за предоставяне на потребителски кредит, с правно основание чл. 22 във вр. с чл.11 ал.1, т.10 от ЗПК.

По този иск спорният въпрос пред настоящата инстанция се концентрира върху действителността на процесният договор за кредит, вследствие на посоченият ГПР в договора и следва ли уговорената сума в полза на гаранта Ф. Б.по този договора за гаранция/поръчителство/ да е включена в ГПР.

Между страните не е спорно, че процесният договор за заем е потребителски – въззиваемата/ищцата/ е потребител по смисъла на § 13, т. 1 ЗЗП (физическо лице, което използва заетата сума за свои лични нужди), и небанкова финансова институция – търговец по смисъла на § 13, т. 2 ЗЗП. Според легалната дефиниция, дадена в разпоредба на чл. 9 ЗПК, въз основа на договора за потребителски кредит кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане срещу задължение на длъжника-потребител да върне предоставената парична сума. Доколкото по настоящото дело не се твърди и не е доказано сумата по предоставения заем да е използвана за свързани с професионалната и търговска дейност на кредитополучателя, то следва да се приеме, че средствата, предоставени по договора за заем (кредит) са използвани за цели, извън професионална и търговска дейност на потребителя, а представеният по

делото договор за заем е по правната си същност договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9 ЗПК.

Предвид изложеното процесният договор се подчинява на правилата на Закона за потребителския кредит и на чл. 143 – 147б Закона за защита на потребителя , в това число и забраната за неравноправни клаузи, за наличие на които съдът следи служебно.

От приетото по делото заключение по допусната съдебно-техническа експертиза, се установява, че електронната система на въззивника "Ф. Б." ЕООД за кандидатстване за отпускане на паричен заем при подаване на искане за потребителски кредит от потребителя следва задължително да посочи/избере една от двете опции - поръчител гарант на въззивника, който е "Ф. Б. или физическо лице, което обаче следва да бъде одобрено от кредитора. Съдът намира, че от данните по делото не се установява в електронната система за кандидатстване за отпускане на паричен заем да съдържа информация относно продължителността на проверката на "платежоспособността" на физическото лице посочено за поръчител, нито конкретните параметри на т. нар. "платежоспособност".

От изложеното следва, а и е видно от експертизата, че избор на тъй нареченият "гарант" "Ф. Б. се извършва именно чрез платформата за кандидатстване за отпускане на паричен заем на въззивното дружество "Ф. Б." ЕООД.

По делото не е спорно, че задължението на кредитополучателя по сключения договор за поръчителство е в размер на 4900.50лв., като същото е дължимо на месечни вноски съгласно погасителен план,непредставен по делото. По делото не е спорно че въззиваемата/ищцата/ е заплащала дължимите суми, както по сключения договор за кредит, така и по договора за поръчителство с "Ф. Б.", в полза на "Ф. Б." ЕООД, т.к. всички плащания по договора извършвала по сметка на ответника и същият претендирал общо вземане от ищцата в размер на 11 583лв., включваща и такса за гаранцията, видно от приложената кореспонденция.

Съдът намира, че възнаграждението ,дължимо на гаранта/поръчителя/ „Ф. Б.“ следва да се включи към ГПР по кредита, тъй като се обхваща от легално дадената дефиниция в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК за общ разход, съгласно която "общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита,

включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия.

От изложеното следва, че в уговореният годишен процент на разходи по процесния договор за кредит не са включени всички действителни разходи, поради което е налице противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. От данните по дело безспорно се установява, че с включване и на дължимата по договора за гаранция сума в ГПР, то действителния ГПР възлиза на 234 % спрямо отпуснатия кредит от 4950 лв. /изчислен като съотношение - претендирана сума от 11 583 лв. на отпуснат кредит от 4950 лв./. Извода е, че така установеният действителен ГПР по кредита от 234 % нарушава императивната забрана на чл. 19, ал. 4 ЗПК, съгласно която годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва.

Съдът намира, че посредством сключването на договора за гаранция/поръчителство/ с фирма партньор на ответника-„Ф. Б.“ при предварително и отнапред уговорени условия се заобикаля правилото на чл. 19, ал. 4 ЗПК и е уговорен по-висок размер на разходите по кредита от нормативно допустимия.

След като "Ф. б." е предложено като гарант именно от въззивника/заемодателя/ и при сключване на самия договор за кредит се предлага опция за избор на този гарант, който е партньор на кредитора, и за който е предвидено изрично каква такса му се дължи, и то преди сключване на договора, съдът счита, че сумата към това дружество съставлява разход по кредита. В случая, следва да се има предвид, че договорът за кредит и за гаранция се сключват от разстояние, чрез електронната страница на заемодателя, дружеството-гарант е чуждестранно юридическо лице, при избор като обезпечение на дружество гарант, а не на физическо лице поръчител, за потребителя няма друга опция за юридическо лице, освен

предложения от ответника гарант. Тези обстоятелства, тълкувани в съвкупност със всички действия на кредитора – да посочи опция за гаранция чрез "Фератум Банк" на сайта си, с включена информация за дължимите суми, да включи уговорка в договора за потребителски кредит, която потвърждава, че юридическото лице-гарант е предложено от ответника, водят до извода, че предоставянето на гаранция от "Ф. Б." е допълнителна услуга по договора за потребителски кредит, предлагана и организирана от самия ответник, която следва да бъде включена в общия разход по кредита.

Тези обстоятелства водят до извода, че изборът на това чуждестранно юридическо лице като гарант води до по-улеснено кандидатстване за кредит. Дори да не беше така, след като тази услуга се предлага от въззивника/ответника/, след като той поставя задължително условие кое дружество да бъде избрано, при избор на опция за обезпечение чрез дружество-гарант, разходите за това обезпечение съставляват разходи за допълнителна услуга, предлагана и организирана от заемотателя, макар формално да не е страна по договора, със свързано с него лице, посочено като партньор. Въз основа изложеното, възнаграждението по договора за гаранция съставлява разход, свързан с потребителския кредит и следва да се включва в информацията в договора за потребителски кредит, касаеща общата дължима сума и ГПР. В противен случай биха се нарушили правата на потребителя да разбере какъв е процентът на оскъпяване на кредита, за разлика от кредит от други кредитори, които дават възможност за избор кое юридическо лице да предостави гаранция по договора като обезпечение.

Въпреки че формално в договора за кредит са посочени годишен процент на разходите и общ размер на задължението, без включването в тях на обсъжданата сума / 4900.50 лева, която е почти равна на отпуснатата в заем сума от 4950 лева/, те не могат да изпълнят отредената им функция - да дадат възможност на потребителя, по ясен и достъпен начин, да се запознае с произтичащите за него икономически последици от договора, въз основа на което да вземе информирано решение за сключването му.

При това положение се налага извод, че договорът за потребителски кредит не отговаря на изискванията на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, тъй като в него липсва действителният процент на ГПР. Годишният процент на разходите е част от същественото съдържание на договора за потребителски кредит,

въведено от законодателя с оглед необходимостта за потребителя да съществува яснота относно крайната цена на договора и икономическите последици от него, за да може да съпоставя отделните кредитни продукти и да направи своя информиран избор. След като в договора не е посочен ГПР при съобразяване на всички участващи при формирането му елементи, което води до неяснота за потребителя относно неговия размер, не може да се приеме, че е спазена императивната норма на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК.

Последицата, свързана с неспазване изискването на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, е уредена в нормата на чл.22 ЗПК, която предвижда, че когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен, поради което доводите на жалбоподателя в обратен смисъл се явяват неоснователни.

С оглед изложеното, искът на въззиваемата/ищцата/ срещу ответника „Ф. Б. ЕООД за прогласяване нищожност на договора за потребителски кредит се явява основателен, в какъвто смисъл са и изводите на първоинстанционния съд.

Предвид установената недействителност на процесния договор и съгласно разпоредбата на чл.23 от ЗПК потребителят, в случая ищцата, връща само чистата стойност на кредита, която е 4950лв, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

По делото е установено, от приложените справки, издадени от ответното дружество, и водената кореспонденция с ищцата, че ищцата е платила по договора сумата в общ размер на 6761.48 лв., с която е погасена главницата от 4950 лева. Установената разликата в размер на 1811, 48 лева подлежи на връщане от въззивното дружество, като платена от ищцата при начална липса на основание, предвид установената недействителност на договора за потребителски кредит, поради което основателен и доказан се явява и предявеният иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД в каквато насока са и изводите на първоинстанционния съд.

С оглед на горното съдът счита, че изводите на ВРС в обжалваното решение са правилни и напълно се споделят от настоящата инстанция, поради което същото следва да бъде потвърдено.

Всеки един от предявените иски е с цена на иска под 5000лв., поради което и на основание чл. 280, ал. 3, т.1 от ГПК, настоящото въззивно решение

не подлежи на касационно обжалване пред ВКС. Съгласно чл. 69, ал. 1, т. 4 ГПК по искове за съществуване, за унищожаване или за разваляне на договор и за сключване на окончателен договор размерът на цената на иска е стойността на договора. В настоящият случай предявеният и уважен от ВРС иск с правно основание чл.22 от ЗПК във вр.с чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК за прогласяване недействителността на Договор №1096412 за предоставяне на потребителски кредит е с цена на иска 4950лв., каквато е и стойността на договора. Същата сума е била предоставена на ищцата за разпореждане, като върху нея са начислени всички акцесорни по договора за кредит вземания на кредитора, които макар и сумарно да надхвърлят сумата от 5000 лева, не влизат в понятието "стойност на договора" и съответно - цена на иска. В тази насока е практиката на ВКС, обективизирана в Определение № 134 от 22.01.2024 г. на ВКС по ч. т. д. № 1958/2023 г., I т. о., ТК, в което се приема, че определянето на цената на иска по правилото на чл. 69, ал. 1, т. 4 от ГПК е относимо към иск за съществуване, респ. несъществуване на договор, като в случай на обявяване на нищожност на такъв договор се отрича възникването не само на конкретно вземане на кредитора, а се оспорва изцяло съществуването на договорно правоотношение, поради което договорът няма действие между страните. В тези случаи искът има парична оценка съгласно чл. 68 от ГПК, която съвпада със стойността на договора. Разпоредбите на чл. 19 и чл.23 от ЗПК са с материалноправен характер и регламентират реда за определяне на годишния процент на разходите по кредита, респ. правните последици от обявяването на договора за нищожен, поради което не са в състояние да дерогират императивните процесуалноправни правила уредени в чл. 69, ал. 1, т. 4 от ГПК.

Безспорно е, че искът по чл.55, ал.1, пред. първо ЗЗД също не подлежи на касационно обжалване, доколкото е предявен и уважен за сумата от 1811.48 лв., която е под предвиденият праг от 5000лв.

По разноските в процеса:

При този изход на делото право на разноски има въззиваемата страна.

По делото няма данни въззиваемата да е направила разноски за въззивната инстанция, поради което не ѝ се дължат такива.

Видно от приложения договор за правна помощ от 01.12.2023 г. адв. А. З. Д. от САК е осъществявал безплатна правна помощ на насрещната по

жалбата страна С. Р. Г., поради което и на основание чл. 38, ал.2 от Закона за адвокатурата, жалбоподателят „Ф.Б. ЕООД“ ще следва да бъде осъден да заплати на адвокат А. З. Д. възнаграждение, определено по реда на чл. 7, ал.2, т.2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Изчислено по горния начин и при материален интерес, съобразно обжалваното първоинстанционно решение, минималното адвокатско възнаграждение възлиза на сумата от 1531,38лв. с начислено ДДС.

По изложените съображения, Видинският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №676 от 25.10.2023г. постановено по гр.д. №594/2023 год. по описа на Районен съд-В.

ОСЪЖДА „Ф. Б. ЕООД, ЕИК. със седалище и адрес на управление: гр. С. да заплати на адв. А. З. Д., член на САК, личен номер:с адрес: гр.С. на основание чл.38, ал. 2 от ЗА, вр. с чл. 7, ал. 2, от Наредба № 1/09.07.2000 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения сумата в размер на 1531,38лв. /хиляда петстотин тридесет и един лева и 38ст./с начислено ДДС, представляваща адвокатско възнаграждение за осъществена безплатна адвокатска помощ по смисъла на чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата на насрещната по жалбата страна С. Р. Г. пред въззивната инстанция.

Решението не подлежи на касационно обжалване на основание чл. 280, ал. 3, т.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____